

Un gran amic de Poblet

Al Rvnd. Jaume Barrera, amb tot l'afecte

L'ÀNGEL DEL REY D. JAUME I

(Mossèn Antoni Serret)
(1833)

Tot Poble es en ruïna...
tot sepulcre profanat...
qui podria dir-nos quina
testa de Rey o Regina

es la qu'ara ha retrobat
aquel clergue agenollat?
Pel front, tantost l'endevina:
es del Rey Jaume, escapçat.

Espluga de Francoli
com trobariem les cendres
del Rector que vas tenir?

adhus tinguessin que pendre's
a pes d'or i en bon florí,
per dur-les al Monestir?

JORDI MIRANDA.

El bellissim sonet que escapçala aquestes ratlles i que junta amb alguns altres tingué l'autor la gentilesa de dedicar-me des de les planes d'*«El Correo Catalán»*, fou qui mogué a la meva voluntat, na cop acabats els meus estudis oficials, a cercar per la meva terra o millor dit pels arxius de la nostra terra, totes les notícies que pogués arreplegar, del qui en *«Jordi Miranda»* l'anomena *«l'Angel del Rei D. Jaume I»*. Vaig sentir aleshores el desig vivissim de conèixer i sapiguer qui era Mossèn Antoni Serret, el Rector de l'Espluga de Francoli, que, quan tothom girava amb indiferència l'esguard sobre Poblet, ell amb tot amor i sacrifici, sabia defensar i arreplegar un dels tressors més grans que Poblet tenia, el cos d'en Jaume el Conqueridor. Recollí també, tots els cossos reials que corrien escampats i profanats pel Monestir; i no caltres que estímem a Poblet: totes les seves coses, pensava jo, no voldrem fer coneixença amb qui abans de nosaltres, molt l'estimà, i precisament, quan no estava Poblet envoltat de l'atmòsfera de simpatia amb que avui es presenta devant nostre? Heus així el motiu pel qual jo he fet el meu primer treball històric, molt incomplert i amb molts de defectes segurament, però, jo demano, benevolència a tots els que el llegeixin, ja que sols aquella bona intenció, guia la meva ploma.

Era a primeries del segle passat a l'any 1804, quan nasqué, a Picamoixons, població petita, del costat del Francoli, un infant, fill d'un paperer, la indústria que ja per aquells anys floría en el petit poble, qual paperer tenia per nom Anton Sarret i de la seva esposa que es deia Raimunda Ribé. A l'infant en administrar-li el sacrament del Baptisme, el dia 4 de desembre de 1804 un dia després del seu naixement, li foren imposats els noms d'Anton, Josep i Joan. Varen apadrinar-lo en Jacinto Sarret i Maria Ribé, com consta a la partida de naixement que copiada textualment, diu així:

“Dia quatre de Desembre de mil vuit cents y quatre, en les fonts Baptismals d'esta Iglesia de Sant Salvador de Picamoixons, sufraganea de Valls, Camp y Arquibisbat de Tarragona, Jo F. Joan Aragonés, Religiós de Sant Francesc ab expresa llicència del R. Vicari, ha batejat solemnement a un fill llegitímit y

natural d'Anton Sarret, Paperer y Raimunda Ribé, conjugues d'est Poble. Li han posat noms de Anton, Josep, lo qual nasqué lo dia immediat antecedent a les quatre hores del matí, foren padrins Jacinto Sarret d'est Poble y Maria Ribé de la Riba, als quals he advertit lo parentiu spiritual que han contret y la obligació d'ensenyar la Doctrina Christiana a lo batejat en falta dels Pares. — Fr. Joan Aragonés”. — Llibre II, foli 53.

En la partida de naixement, es triba ben clar el cognom de Sarret, més és el cas, que quan el seu nom apareix en el Seminari de Tarragona, entre els estudiants, porta el de Serret que és el que usà sempre, com he pogut veure en els arxius parroquials de l'Espluga, Montblanch i d'altres. Solsament altra vegada a Picamoixons torna a aparèixer el cognom Sarret, amb motiu d'una Vera-Creu que regalà, doncs consta que “R. Antonio Sarret lo regaló”. Que la partida de naixement transcrita es la de *“l'Angel del Rei D. Jaume I”*, n'estic força segur, puix en els testimonials presentats al Ministeri de Gracia i Justicia, quan ell era Plebà de Montblanch, amb data 17 de novembre de 1852, diu que és natural de Picamoixons, i que compta 48 anys d'edat, dates que corresponen amb bastanta exactitud, amb la del seu naixement en 1804. Demés a l'Arxiu Parroquial de Picamoixons, no es troba cap més partida, amb el nom d'Antón Serret, durant aquell any, ni en els anteriors, ni en els posteriors.

Tal volta atenint-se a la prominència del poble de Picamoixons, escriurien Sarret en lloc de Serret.

Començà, el jove Serret, a estudiar Filosofia l'any 1820 i tingué per mestre a Fr. Pere Fernando. Durant la seva carrera, tingué encara els mestres següents: Fr. Pere Joan Martí, don Josep Caixal i Fra Esteve Serrat. Estudià tres anys Gramàtica Llatina, tres de Filosofia, quatre de Teologia, dos de Moral, un de Religió, un de Santes Escriptures i un de Disciplina Eclesiàstica. Defensà conciliacions en el quart any de Teologia. Fou ordenat de minorista a títol de Benefici al 22 de setembre de 1826, de subdiació al 30 de març de 1827, de diaçà al 30 de maig de 1828 i per últim de prevere al 18 de novembre de 1829. Que estudià amb intensitat i que feu els estudis forçabé, ho dóna a comprender la seva carrera que fou molt lluïda i plena de mèrits. Abans d'acabar els seus estudis sacerdotals, tenia ja un benefit a la Catedral de Tarragona. En 1829 o sia en acabar la carrera, pren part a unes oposicions les quals guanyà, obtenint la Parròquia del Pont de l'Armentera. Poc temps estigué en aquella parròquia, per la qual cosa, no deixà allí, rastre de la seva activitat i del seu zel, doncs, en 1833, obté, també per oposicions, la Parròquia de l'Espluga de Francoli, governant-la amb molt d'encert, per espai de 18 anys, finits els quals i també per oposicions, passà a ocupar en 1852, la Plaça de Montblanch.

M. Serret en pendre possesió de la Parròquia de l'Espluga, no trobaria, en gaires bones

condicions la casa rectoral, puix amb data 13 de maig de 1833, hem trobat una carta dirigida al Rvnd. Josep Llobet, a Mont-roig, demanant-li si pagaria les obres que es tenen de fer i que valen uns vuit o nou duros. El Revenrend Llobet fou lo seu antecessor, puix regentà la parròquia de l'Espluga com a Econom des de l'any 1828 fins a 1833.

En 1834 es començava ja a parlar de la construcció de la nova església de l'Espluga, doncs l'Ajuntament amb un ofici, dona compta al senyor Arquebisbe, com l'Alcalde Major del partit li mana que es posin d'accord amb les persones que convinguin per a la constitució de l'Església. Al mateix temps l'Ajuntament demana al senyor Arquebisbe, que els hi pagui la part que li toqui per la construcció del Cementiri que segons el pressupost pujara 10.534 rals de velló, a lo que contesta el senyor Arquebisbe que no vol pagar res, per quan a ell no li digueren res abans de fer les obres, que de lo contrari, ja els hi hauria dit que són els pobles, els qui tenen de pagar la construcció dels cementiris.

Aquest petit incident dóna lloc a suposar que el projecte de fer l'Església nova quedaria arrerecat, en no anar ben unides les autoritats eclesiàstiques i civils. Efectivament, durant tot el temps que continuà a la Parròquia el Rvnd. Serret, no es torna a parlar d'aquest projecte, el qual no es realitzà, fins anys després en temps del Reverend Josep Maria Català. En canvi es logrà solucionar, no sabem en quina forma, la qüestió del Cementiri, que es feu durant aqueix temps.

A l'any 1835, tingué lloc la destrucció del Reial Monestir de Santa Maria de Poblet. Els pobles del voltant no es cuidaren de salvar-ne res de Poblet. I aleshores fou quan el Rvnd. Anton Serret, portà a cap una acció que ella sola, el dignifica i el fa mereixedor de la nostra estimació i gratitud. Recollí els ossos reials ascampats pel Monestir, i els tanca en una caixa, baixantlos a l'Església de l'Espluga de Francoli, on descansaren per espai d'algunys anys, fins que l'any 1843, reclamats pel Govern, foren trasladats a la Catedral de Tarragona. ¿Tindriem els ossos, de don Jaume, si no hagués sigut Mn. Antoni Serret? Segurament, que ningú se hauria recordat de guardar per a les generacions venidores, la memòria del gran Rei i avui plorarem junt amb la ruïna de Poblet — moral i material — la perduda de les despulles del gran Conqueridor. I quan ara veiem ja no llunyans dies de glòria per a Poblet, gràcies als amics que decor l'estimen, també gràcies a aquell amic de Poblet, Mn. Antoni Serret, tenim la satisfacció de que la Seu tarragonina guarda per als catalans les despulles de don Jaume i les de molts Reis i Reines, que tants dies de glòria sapigueren donar a la terra catalana.

Al 19 d'octubre de 1846, la Comissió d'Instrucció Pública de la província de Tarragona, li comanda l'inspecció de les escoles de tota la Conca de Barberà, i a 27 de Juliol de 1850, fou nomenat Vocal i Membre de la Junta Central de Monuments Històrics i Artístics de la província, com a premi segurament del gran interès que pel Monestir de Poblet

demonstrà sempre.

Baix la seva direcció va construir-se a l'Espluga una escola molt gran i ventilada, i també a la seva activitat es deu la fundació de un Hospital.

Durant la guerra que en 1840 va acabar-se, prestà molts bons serveis a la població, ja que sa pugué guanyar-se les simpaties dels caps dels dos partits. Fou molt estimat dels seus feligresos que molt sentiren la seva marxa, quan els deixa, per a desempenyar la Plebania de Montblanch.

A 23 de març de 1852, el senyor Arquebisbe el nomenà Reverend Arxiprest del partit judicial de Montblanch, i per quatre vegades desempenyà el càrec de confessor extraordinari de religioses.

A Montblanch continuà la seva vida activa y zelosa, puix veiem com en 1853 porta a Montblanch religioses per a cuidar l'Hospital i que al mateix temps es dedicaven a l'ensenyança. A queixes religioses eren del benefici Institut de Germanes Carmelites de la Caritat, les quals avui hi tenen en aquella vila un florent col·legi.

En 1854, quan els nostres pobles es veieren atacats pel terrible colera, ell a Montblanch reuní totes les forces活ives d'aquella població, per ajudar tant com fos possible als pobres malalts, als quals no desemparà i els auxilià tant com pogué.

En 26 de gener de 1857 el Governador Eclesiàstic de l'Arquebisbat li demanà la relació dels mèrits i serveis de tots cada un dels sacerdots del seu arxiprestat, feta pels mateixos interessats. Va enviar-les i es

aqueix l'últim acte important, que de la vida parroquial de Mossèn Antoni Serret, troben en papers i arxius.

En el dia 19 de setembre de 1857, feu testament davant del notari Gasol i en el 30 d'octubre del mateix any, i a l'edat de 52 anys i 10 mesos, entregà la seva ànima a Déu, *“l'Angel del Rey D. Jaume I”*. Acabà la seva vida relativament curta d'anys, és veritat, però llarga en mèrits temporals i eterns. Per si a la seva ànima li manca alguna oració, no li regatge, i dins el nostre cor guardem-li un poc d'agraiment i recordem-lo algun cop, amb sincer afecte pensant de la vengonya de que ha liurat a tots els catalans, puix si no hagués estat per ell, segurament hauríem perdut per sempre les despulles de D. Jaume I. Que hauríem contestat a tots els pobles de la terra quan ens haguessin preguntat? on descansen els ossos del gran Conqueridor de Mallorca, de València, del qui feu gran la vostra terra? Amb el cap cot, restariem callats i muts... i els pobles ens despreciarien... i no creuriem amb el nostre amor a Catalunya i a les nostres coses.. i ens mirarien sino amb odi, amb menyspreu... però, no, Mn. Antoni Serret, quan era un humil Rector de l'Espluga de Francoli ens salva d'aquella vergonya, recollint amb tota amor i per propia iniciativa les ossaientes del Rei catalans per excellència.

Restem agrairats doncs, al bon sacerdot que per nosaltres els catalans, tan gran tresor sapigué i volgué guardar-nos.

Maria Teresa Dalmau Rull.

Lo que se va sabiendo

ES DERRUIDO UN MONUMENTO AL SAGRADO CORAZÓN

Valencia, 11. — En Mellana ha sido derruido el monumento al Sagrado Corazón, levantado sobre una fuente pública. El acuedo ha sido tomado y ejecutado por el Ayuntamiento. La protesta del pueblo ha sido ruidosa e imponente, hasta el punto que el albañil tuvo que realizar el hecho por la noche y protegido por ocho parejas de la guardia civil. La estatua fue llevada al Ayuntamiento y después de ser reclamada por el vecindario, se trasladó a la parroquia.

La opinión está indignadísima pues se trata de un monumento erigido por suscripción del pueblo, que es forvorosamente católico.

ESTALLA UNA BOMBA EN UN CONVENTO DE GRANADA

Granada, 13. — A las tres y media de la madrugada estalló una bomba en el Convento de Santa Inés, sito en la Cuesta del mismo nombre. La bomba había sido colocada debajo de un canalón. La explosión fué formidabile y se oyó en un gran radio de la población. Quebraron rotos muchos cristales de las casas contiguas. El edificio sufrió algunos desperfectos pero no de gran importancia. La tubería del agua quedó destruida.

Casi al mismo tiempo los guardias de Seguridad que vigilan el convento de Padres jesuítas que está deshabitado, como el primero, vieron a un grupo de unos quince o veinte individuos que llevaban unos paquetes con pañoles que eran pesquines que iban colocando en las calles, en los que se decía al elemento obrero se declarara en huelga por la clausura de la Casa del Pueblo. La fuerza les dió el alto. Unos huyeron, pero otros del grupo les hicieron frente sacando a relucir pistolas. Entre la fuerza y los revoltosos se cruzaron más de 30 disparos. En la refriega resultó gravemente herido el albañil Miguel Illescas Rodríguez, con un balazo en la cabeza con salida de la materia encefálica. Fué trasladado al Hospital y se teme que fallezca. El herido está afiliado a la C. N. T.

Como consecuencia de la detención de 11 individuos de la Casa del Pueblo que sigue clausurada por orden del gobernador y de los sucesos de esta madrugada, por la mañana se declaró el paro general sin previo aviso, holgando los obreros del ramo de construcción, los metalúrgicos y los tejedores. Grupos de huelguistas recorrieron las obras desde primera hora, invitando a los obreros a parar, lo que consiguieron en su mayor parte. A medida que transcurrió la mañana fué acrecentando el número de parados. Hasta ahora no ha habido más incidentes.

NOTAS LOCALES

GACETILLA

UNIVERSIDAD PONTIFICIA DE TARRAGONA

Previos los ejercicios literarios correspondientes han obtenido el grado de doctor en la Facultad de Sagrada Teología, los reverendos señores Licenciados, don Ángel Viladrich Plana y don José Sala Antigas; habiendo recibido de manos del Rdo. señor Prefecto de Estudios la investidura correspondiente con todos los derechos y honores a tal grado anejos.

Per haver sigut decomissat per la Comandància de Marina d'aquesta província, una quantitat de peix agafat per embarcacions que infringien les disposicions de pesca, aquesta Alcaldia ha dispost sigui repartit a les entitats benèfiques següents:

Asil de Sant Josep.
Germanetes dels Pobres.
Oblates.
Casa de Beneficència.
Germanetes Josefines (carrer de Mar).

Hospital civil.

ENTRESUELOS VALENCIA

Seda cruda en colores, a 2,95 pesetas metro.
Apodaca, 11, entresuelo

En el Colegio Tarragonense de los Hermanos Carmelitas de la Enseñanza (Agosto), mañana, jueves, se obsequiará a la excelsa Patrona del establecimiento, la Virgen Santísima del Carmen con los cultos siguientes:

A las siete y media, misa solemne y comunión general, siendo celebrante el Rdo. don Agustín Alasá, asistido de los reverendos don Francisco Carné y Miguel Melendres, todos ex alumnos de los Hermanos, y a las diez otra misa a la que asistirán los alumnos del Colegio.

Por la tarde, a las cinco y media se rezará el santo Rosario, canto por la Comunidad del Triángulo Carmelitano, y Te Deum con motivo del cincuentenario de los Hermanos en esta capital, finalizándose con el canto de la Salve.

A. Segú Parés FINCAS

Compra-Venta-Administración
Méndez Núñez, 21, bajos

Teléfono 748 A. 748 B. TARRAGONA

CONFERENCIAS PEDAGÓGICAS.

Hoy, a las once, darán comienzo en la Diputación las conferencias pedagógicas.

El tinent alcalde del districte Sisè, En Bonaventura Miró i Poada, va reunir ahir el Cos de la Guardia rural en una de les dependencies de la Casa de la Ciutat, recomanant-los-hi la major vigilància durant la present temporada de fruits, així com per-segueixint i denunciint els caçadors fortius i d'una manera especialíssima els que's dediquen al engranall.

Hoy, a las siete de la tarde, el Rdo. P. Manuel Tarré, como en los miércoles anteriores dará en la iglesia del Colegio del Sagrado Corazón (Agosto, 7), una interesante conferencia para señoritas y señoritas.

ENTRESUELOS VALENCIA
Crespones estampados, seda artificial, a 3,95 pesetas metro.

Apodaca, 11, entresuelo

Comandancia de Marina

Por el Detall de esta Comandancia de Marina se interesa la presentación de los siguientes individuos, para hacerles entrega de un documento que les interesa:

Juan Enseñat Palomé.
Joaquín René Pernafeta.
Pedro Domingo Fosel.
José Amurri.
José Homs Quistilla.
Rafael Pascual Rostres.
Sebastián Rochés Cortés.
José Vidal Trabal.
Ramón Olivé Maixé.
Juan Font.
Luis Sabaté Gatell.
Bautista Vives Seguí.
José Simó Samper.
José Mateu Reverte.
Ignacio Font Guin.
Juan Alasá Sabaté.
Ramón Diago Gombau.
Antonio Font Roig.
Ramón Recasens Coll.
José M. Gornals Guinovart.
José Gavaldá Pascual.
Juan Ramón Tormo.
Nicolás Calvo Tomás.

DELEGACIÓN DE HACIENDA

El señor Delegado de Hacienda ha señalado para hoy los siguientes pagos:

	Pesetas
D. Cristóbal Real	175.383,57
» Mariano Comes	8.554,61
» Juan Montañés	6.758,63
» Carlos Figueras	6.280,47
» Martín Giménez	3.637,33
» Juan López Brea	3.228,54
» Felipe Satué S.	3.356,34
» José Casals B.	1.362,56
» Antonio Ártal	1.248,53
» Mariano Fernández	837,50
» Domingo Solé P.	674,10
Sr. Admor. Corraos	497,86
Sra. Vda. José Bonat	375,00
D. Manuel Galés	186,83
» Felipe Martín	148,05
» Jacinto Pariente	40,00

REGISTRO CIVIL

Inscripciones verificadas ayer

Nacidos:

Mario Mélida Mateu.

Fallecidos:

José Recasens Guasch, de 57 años, Colón, 19.

Matrimonios:

Ninguno.

M. A. R. T. Médico - oculista

RAMBLA DE SAN JUAN, 27, 1º

DE SOCIEDAD

En el convento que los Padres Carmelitas Descalzos tienen en la Gran-Vía Diagonal, de Barcelona, falleció anteayer, confortado con los Santos Sacramentos y la bendición Apostólica, nuestro compañero el Rdo. P. Fray Elías de Jesús, en el siglo Galofré y Solé.

Hoy, a las ocho y media, en la iglesia de Nuestra Señora del Carmen de la referida ciudad se celebrarán solemnes funerales en sufragio de su alma y a continuación se verificará el entierro.

Acompañamos en su justo dolor a los hermanos del difunto, Padres Arcángel y Martín y don José Galofré y rogamos a nuestros lectores una oración por el descanso eterno del alma del fallecido.

Entre los comandantes de infantería a quienes se ha concedido el retiro a petición propia, se hallan los siguientes, conocidos en esta ciudad, por haber prestado servicio: don Juan Bartlett, don Rafael y don Eduardo Barredo, don Antonio Blanco, don Germán Colino, don Antonio Escoda, don Coronado Ferrer, don Joaquín Martínez Sansón, don José de Olañeta, don José Vendrell, don Eduardo Arnal y don Rogelio Adalit.

Hoy contraerá matrimonio en el Monasterio de Montserrat nuestra convecina la simpática y bella señorita Virginia Felip Bergadá.

Es esperado en esta ciudad el notable concertista y culto director de la Academia Marshall, don Frank Marshall, acompañado de su distinguida esposa.

Sigue d'ecuidado el joven don Miguel Niubó Munté, que nuevamente ha sido operado. Deseámosle pronta curación.

Durante la ausencia del diputado don Ramón Nogués, se ha encargado de la Comisaría delegada de la Generalidad de Cataluña don Domingo Piñana, adjunto de la misma.

Siguen en estado grave con convulsión cerebral en el Hospital civil, víctima del choque del que ayer dimos cuenta, el joven Jesús Sevil Puig, hijo de nuestro particular amigo, don Vífreo de Sevil.

Hacemos votos al Altísimo para que pronto se restablezca la salud de tan simpático joven.

CASA FIGUERAS

GRAN BAZAR DE SASTRERÍA :: S. Agustín, 7 :: TARRAGONA

LA SASTRERÍA QUE VENDE SUS CONFECCIONES AL MÍNIMO PRECIO

PARA CABALLERO:

TRAJES dril lavable, a 16'25 pesetas.
TRAJE estambre superior, reclamo de la casa, a 40 ptas.

TRAJE estambre extrafino, forros especiales, a 55 ptas.

TRAJE australia, confección de primer orden, a 75 ptas.

PANTALONES fantasía, grandioso surtido, a 5, 10, 12, 13 y 18 ptas.

PANTALONES blancos, a 7, 10 y 15 ptas.

PANTALONES negros, 20 y 22 ptas.
Chaquetas camarero, 10, 11 y 12 ptas.

PARA NIÑOS:

TRAJES marinero, otomán blanco, pantalón largo, 14, 15 y 16 ptas.
TRAJES marinero, dril rayadillo, a 8, 12 y 14 ptas.

PANTALONES otomán, a 1'75 y 4 pesetas.

PANTALONES dril lavable, gustos surtidos, a 2'50, 3 y 3'50 ptas.

CAMISAS Y CALZONCILLOS
El mejor surtido al más bajo precio.

CALZADOS CAMPO Y PLAYA
Zapatos lona blanca, corte inglés. Precios de fábrica.

Para SEÑORA: 4'40 ptas.
Para CABALLERO: 4'70 ptas.
Para NIÑO: 4'00 ptas.

MARAVILLOSO INVENTO!

Mercedes Electra

La primera máquina de escribir movida por electricidad. La más rápida.

20 COPIAS ALA VEZ ERIKA

La reina de las máquinas de escribir portátiles.

Nuevo modelo, teclado universal.

LIPSIA

MAQUINA PARA CALCULAR

Nuevos modelos para todas las operaciones aritméticas. Manejo fácil.

Máquinas sumadoras LIPSIA 7 y 9, muy prácticas, al alcance de todos. Precio: Ptas. 400'—

Se admiten máquinas antiguas en cambio. Procedentes de cambios se la sin par máquina MERCEDES, se venden máquinas de ocasión en immejorables condiciones.

SE DESEA REPRESENTANTE ACTIVO

Pidan informes al Representante general:

OTTO HERZOG

Andrés Mellado, 32. MADRID.

Patronato Nacional de Turismo

El Depósito franco

El secretario de la Delegación provincial del Patronato de Turismo en esta ciudad, don Modesto Dalmau, ha tenido la gentileza de remitirnos algunos ejemplares del folleto de propaganda, editado por dicho organismo.

Aparece dicho folleto ilustrado con varias fotografías de lo más saliente y típico de la región valenciana, como son los bailes populares, la albufera, los jardines municipales, las fallas, etc. Hay además un croquis de las vías de comunicaciones y algunos artículos explicativos llenos de detalles muy interesantes.

Agradecemos al señor Dalmau la atención que ha tenido para con nosotros y aprovechamos la ocasión para felicitarle por el impulso que ha sabido imprimir a esta Delegación, dotándola, gracias a su buen gusto y reconocido entusiasmo de unas oficinas pulcramente instaladas en la Rambla, en donde el turista podrá adquirir cuantos datos necesite relacionados con la actividad turística.

Projecte de l'Estatut de Catalunya

La Diputació provisional de la Generalitat de Catalunya, en la redacció del projecte únic d'Estatut, ha partit del dret que té Catalunya, com a poble, a l'auto-determinació de la restauració de la unitat catalana en proclamar-se la República, i de l'estat de dret creat pels decrets de 21 d'Abril i de 9 de Maig d'aquest any.

Restaurada la Generalitat i organitzada la Diputació provisional, havia de procedir aquests a fixar les facultats reservades al Poder Central de la República i les que es consideraran privatives i indispensables per al Govern de Catalunya. I així ho ha fet en aquest projecte d'Estatut, en el qual, per a la més perfecta atribució de facultats, han estat distingides la legislació i l'execució per determinar aquells serveis mixtos que requereixen una legislació comuna i una execució peculiar encarregada a la Generalitat.

Els decrets de 21 d'Abril i 9 de Maig no exigeixen res més, i reserven, per tant, a la Diputació de la Generalitat, una vegada acceptat per les Corts Constituents l'Estatut de Catalunya, l'estructuració exclusiva del propi govern. Es evident, però, que, en fer la partió de facultats, calia comprendre els recursos econòmics en la partió, així com fixar les regles per a la tramitació de funcions en el període transitori i per a resoldre els conflictes possibles entre ambdós poders en l'esdevenidor.

La Diputació provisional ha cregut que, en destacar la personalitat política de Catalunya, havia de precisar el compromís amb la República espanyola de dur-se un règim purament democràtic i marcar les línies fonamentals de la seva estructuració. En aquesta profeta, que ningú no li exigia, han de veure les Corts Constituents de la República l'amor que posa Catalunya en la defensa de la llibertat que tots els pobles d'Espanya han conquerit per la revolució del 14 d'Abril.

La voluntat de Catalunya no resulta expressada del tot en els articles de l'Estatut, i les seves reserves obligades vénen d'anells fervorosament manifestats per l'opinió pública pel que toca a l'estructuració general de l'Estat a l'escola primària, a l'exèrcit i a la defensa de la pau.

Catalunya vol que l'Estat espanyol s'estructuri d'una manera que fes possible l'afederació entre tots els pobles hispànics, ja establerta de moment per mitjà d'Estatuts particulars com el nostre, ja d'una manera gradual.

El nostre poble vol que l'escola sigui profundament transformada segons els mètodes emprats per les nacions més avançades, en la qual l'infant aprenegués a ésser un bon ciutadà i l'amor puríssim en ell el sentiment de solidaritat humana del ròssec que hi deixen les diferències socials.

Aquest anhel, però, si no troba la seva realització en l'Estatut, podrà lluiremunt esplaïar-se en la nostra constitució interna; mentre que els anhels de Catalunya pertocants a l'exèrcit i a la pau, si ara no els exposavem aquí, éssent atribuïts a la competència del poder de la República, restarien ofegats en el cor i en el pensament.

El poble de Catalunya, no com una aspiració exclusiva, sinó com una redempció de tots els pobles d'Espanya, voldria que la joventut fos alliberada de l'esclavatge del servei militar. No és aquest el lloc a propòsit per a articular la realització tècnica d'aquest sentiment, però és notori que, entre els pobles més llunys del món, cada dia augmenten els que han sabut conjuminar la defensa de la pàtria per tots llurs fills, en temps de guerra, amb l'organització d'un exèrcit voluntari que no sigui fácil instrument de tirania en temps de pau.

Els pobles d'Espanya, que són els més nous en la comunitat de les nacions lliures, on entraren per una revolució sensé altra empenta que la viril i irressistible reivindicació de la pròpia sobiranía en les urnes electorals, voldriem els catalans que fessin en la Constitució de la República la declaració més humana en favor d'aquella aspiració universal que és la pau entre les nacions. Ni el nostre cor ni el nostre pensament estan embrollats per cap aspiració imperialista, ni testem sota l'amenaça de cap enemic secular. Prohibim, doncs, i condemnem,

en la nostra Constitució, les guerres ofensives, i, com a fórmula la més eficaç per a la consagració d'aquest principi, declarem que cap ciutat no podrà ésser compel·lit a prestar el servei militar part d'allà de les fronteres de la pàtria.

El Govern de Catalunya serà exercit d'acord amb les disposicions següents:

TITOL I

Del territori i dels ciutadans de Catalunya

Article 1. Catalunya és un Estat autònom dintre la República espanyola.

Els representants a les Corts de la República seran elegits d'acord amb les lleis generals.

Art. 2. El poder de Catalunya emana del poble i el representa la Generalitat.

Art. 3.—La Generalitat de Catalunya s'estén al territori que han format fins ara les províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona.

Art. 4. Per a agregar altres territoris al de Catalunya caldrà:

a) Que ho demanin les tres quartes parts dels municipis del territori que es tracti d'agregar.

b) Que ho acordin els habitants d'aquell territori per plebiscit dintre els termes municipals respectius en forma d'eleccions generals.

c) Que ho aprovi el Parlament de Catalunya i el Parlament de la República.

Art. 5. La llengua catalana serà l'oficial a Catalunya, però en les relacions amb el Govern de la República serà oficial la llengua castellana.

L'Estatut interior de Catalunya garantirà el dret dels ciutadans de llengua materna castellana a servir-se'n personalment davant dels tribunals de justícia i davant dels òrgans de l'administració.

Així mateix els ciutadans de llengua materna catalana tindran el dret d'usar-la en llurs relacions amb els organismes oficials de la República a Catalunya.

Art. 6. El poble exercirà el seu poder per mitjà dels organismes polítics de la Generalitat, d'acord amb aquest Estatut i amb la Constitució de la República espanyola.

Art. 7. El poble expressarà la seva voluntat per les eleccions i el plebiscit.

Art. 8. Els drets individuals dels ciutadans seran almenys els que fixarà la Constitució de la República espanyola.

Art. 9. Tindran la condició de ciutadans de Catalunya els que la tinguen avui, i l'adquiriran aquells que per raó de residència guanyin veïnatge administratiu.

TITOL II

Atribucions del Poder de la República i de la Generalitat de Catalunya

Art. 10. Correspon al Poder de la República la legislació exclusiva i l'execució directa en les funcions següents:

a) Les relacions internacionals, i amb l'Església.

b) El règim aranzelari i les duanes.

c) L'exèrcit, la marina de guerra, l'aviació militar i la defensa del país.

d) La declaració de guerra, el restabliment de la pau i la fixació de les fronteres de la República.

e) La fixació dels drets constitucionals i de les condicions per a ésser espanyol.

f) Les finances de la República.

g) L'abanderament de la marina mercant i la il·luminació de costes.

h) El sistema monetari i la circulació fiduciària.

i) Els correus, els telègrafs, els cables i els radiocomunicacions.

j) Les colònies i els protectorats.

k) La sanitat exterior.

l) La Immigració i l'Emigració; els passaports i l'extradicció.

Art. 11. Correspon al Poder de la República la legislació, i a la Generalitat l'execució en les funcions següents:

a) Legislació penal, mercantil, obra i processal. Quant a legislació civil, les formes legals del matrimoni i l'ordenació del Registre civil.

b) Ferrocarrils, canals i altres obres públiques d'interès general. Seran considerats d'interès general els ferrocarrils, els canals i les obres públiques que s'estenguin més enllà del territori de Catalunya. Podran, no obstant, ésser considerats d'interès local els que, radicant

principalment en el territori de Catalunya, no penetrin més enllà d'una província limítrofe.

c) Règim i concessió d'aprofitaments hidràulics del riu Ebre que afectin l'interès general.

d) Establiment de les línies de transmissió d'electricitat d'interès general, entenent aquest en el sentit fixat en la lletra b).

e) Assegurances, generals i socials.

f) Recaptació de tributs i monopolis de la República.

g) Legislació minera, caça i pesca.

h) Propietat literària, industrial i artística.

i) Règim de premsa, d'associacions i de reunions i tota mena d'espectacles públics.

j) Dret d'expropiació.

k) Pesos i mesures i contractació de metalls preciosos.

Art. 12. La Generalitat de Catalunya podrà dictar lleis i reglaments de vigència transitòria sobre les matèries enumerades en l'article anterior, mentre el Poder de la República no ho faci, els quals quedaran sense efecte quan, d'acord amb les facultats constitucionals, legisli el Poder de la República.

Art. 13. Corresponderà a la Generalitat de Catalunya la legislació directa en les funcions següents:

a) L'ensenyament en tots els seus grups i ordres, i els serveis d'instrucció pública, belles arts, museus, arxius, biblioteques i conservació de monuments. Per a la concessió de títols professionals que hagin de tenir validesa en tot el territori de la República, els programes i ensenyaments escolars hauran de satisfer els mínims assenyalats per la legislació general.

b) El règim municipal i la divisió territorial de Catalunya. La llei de règim local reconeixerà als organismes locals plena autonomia per al govern i direcció de llurs interessos peculiares, i els concedirà recursos propis per a atendre els serveis que siguin de llur competència.

c) La regulació del dret civil i la legislació hipotecària, amb l'excepció assenyalada a l'apartat a) de l'article 11.

d) L'organització dels tribunals que administraran la justicia en el territori de Catalunya.

Els Tribunals de Catalunya resoldran en totes les instàncies en els assumptes civils i mercantils, i en els contenciosos administratius contra actes de l'administració de la Generalitat executats en ús de les funcions que li són totalment atribuïdes per aquest Estatut.

Els tribunals de justicia també administraran la justicia en matèria penal, i entendran en els recursos contenciosos administratius contra actes de l'administració de la Generalitat realitzats en l'exercici de les funcions que li atribueix l'article 10 d'aquest Estatut. Però, contra les sentències que dictaran els tribunals de Catalunya en aquests assumptes, es podrà interposar el recurs de casació o aquell que permetin les lleis de la República.

e) L'ordenació de l'exercici de la fe pública i els nomenaments dels Registradors de la propietat i dels notaris en el territori de Catalunya.

f) La legislació i execució de ferrocarrils, camins, canals, ports i altres obres públiques de Catalunya, llevat quant a la legislació, les d'interès general, d'acord amb la lletra b) de l'article 10.

g) L'ordenació dels serveis forestals i dels agrònoms i pecuaris, sindicats i corporacions agrícoles i acció social agrària.

h) La beneficència i la sanitat interior.

i) La policia i l'ordre interior. La Generalitat podrà requerir, per a aquesta finalitat i en la forma legal, l'auxili de l'exèrcit de la República. L'auxili sollicitat cesarà quan la Generalitat ho acordi.

j) L'organització dels serveis d'aviació civil i de radiofusió a Catalunya.

k) L'establiment i l'ordenació de centres de contractació de mercaderies i valors.

l) Cooperatives i mutualitats.

m) Emissió d'emprètits i tresoreria de la Generalitat.

n) Les matèries concernents exclusivament a la vida interior de Catalunya.

respecte a les quals no tingui reservades la legislació i l'execució, el Poder de la República.

TITOL III

De la Generalitat de Catalunya

Art. 14. La Generalitat serà integrada pel Parlament, pel President de la Generalitat i el seu Consell, i pel Tribunal Superior de Justícia.

Les lleis interiors de Catalunya ordenaran el funcionament d'aquests organismes d'acord amb els articles del present titol.

Art. 15. El Parlament, que exercirà les funcions legislatives, serà elegit pel temps que determinarà l'Estatut interior, per sufragi universal i directe.

Els diputats al Parlament de Catalunya seran inviolables en la mateixa forma i amb les mateixes garanties que s'apliquen als membres del Parlament de la República.

Art. 16. El President de la Generalitat tindrà la suprema representació de Catalunya, especialment en les seves relacions amb el Poder de la República, i la representació, dintre de Catalunya, del Poder de la República en totes aquelles funcions l'execució directa de les quals no sigui reservada a aquell Poder en l'article 10 d'aquest Estatut. El President de la Generalitat serà elegit pel Parlament.

Art. 17. El Consell exercirà les funcions executives. Serà conseller en cap el President de la Generalitat, el qual podrà delegar temporalment les funcions executives, però no les de representació, en un dels consellers. Els consellers seran designats i podran ésser-separats pel President. El President i els Consellers són responsables davant del Parlament.

Art. 18. El Tribunal Superior de Justícia, d'acord amb les lleis votades pel Parlament, regirà l'administració de Justícia. Serà independent del poder executiu i elegit pel Parlament o d'acord amb les lleis que aquest aprovarà.

TITOL IV

De les finances

Art. 19. Catalunya contribuirà al pagament dels serveis generals de la República (inclosos els interessos i amortizació del Deute de l'Estat espanyol) amb el producte de les contribucions indirectes, amb el rendiment de les propietats i drets de l'Estat que aquest no li transmeti, amb els beneficis que s'obtinguen dels monopolis i amb els arbitris per serveis retribuïts.

Són considerades tributacions indirectes en el pressupost actual: a) la renda de duanes; b) la renda d'alcohols; c) l'impost sobre el sucre; d) l'impost sobre la xicoira; e) l'impost sobre el transport de viatgers i de mercaderies.

S'exceptuarà d'aquesta atribució de l'impost de transports, el que es cobri en els ferrocarrils i carreteres d'interès local. Els vehicles, però, circularan lliurement sense duplicar llur tributació, qualsevol que sigui el territori on els pertenezquen de tributar.

Són rendiments de propietats i drets de l'Estat en el pressupost actual: f) el donatiu de la clerecia i de les monges;

g) les propietats i drets de l'Estat que aquest no traspassarà a Catalunya; h) els reintegraments d'exercicis tancats en llur totalitat, si procedeixin de liquidacions anteriors al 31 de desembre de 1931, i només els que provindran de tributacions pertanyents a la República en l'esdevenidor; i) publicacions oficials de la República.

Són beneficis de monopolis en el pressupost actual: j) els provinents de la circulació fiduciària i els dels Bancs d'Espanya i Hipotecari; k) els dels tabacs; l) els dels lluminis de tota mena; ll) els dels explosius; m) els de la sal; n) els de la loteria; ñ) els de la Casa de la Moneda; o) els dels petroliers; p) els dels telefons.

Són arbitris per serveis retribuïts en el pressupost actual: q) els que graven els ports francs de Canàries; r) els

4
República cedirà a la Hisenda catalana, amb les limitacions i condicions fixades en aquest Estatut, les contribucions directes que actualment percep en les quatre províncies catalanes, i no imposaré en el temps a venir, a Catalunya noves contribucions directes.

Són considerades contribucions directes en el pressupost actual:

a) La contribució territorial, rústica i urbana amb els recàrrecs que es cobren damunt d'ella.

b) La contribució industrial i de comerç, amb els recàrrecs que es cobren damunt d'ella.

c) La contribució sobre utilitats de la riquesa mobiliaria, llevat la que grava els seus actius i passius del personal al servei de la República i l'epígraf primer de la tarifa segona. Les societats tributaràn en el territori on tindran establert llur comèrc o llur indústria; i, si tenen el domicili en un altre lloc, només pagaran en aquest per les utilitats dels consellers, directors i funcionaris que hi treballin. Les societats que tinguin establiments en altres territoris de la República i a Catalunya pagaran la contribució per les sucursals que tinguin a Catalunya si l'establiment principal és fora del seu territori, i, si és en territori català, serà deduit del compte d'utilitats les que hagin tributat per sucursals establertes en altres territoris de la República.

d) L'impost sobre els drets reals i sobre transmissió de béns amb llurs recàrrecs.

Art. 21. Si la República suprimís totes o algunes de les contribucions indirectes sense substituir-les per altres també indirectes, Catalunya aportarà al pressupost de la República la part proporcional que li correspongui per habitant, per tal de suprir la minva d'ingrés que produueix la dita supresió. Anàloga aportació serà feta quan els ingressos atribuïts a la Hisenda de la República per l'article 19 d'aquest Estatut siguin insuficients per a atendre les despeses que li originaran les funcions que te resguarden en els articles 10 i 11.

Art. 22. El Govern de la República no aplicarà a Catalunya les contribucions sobre els consums, sobre el consum interior de la cervesa, sobre els carruatges de luxe, sobre els cercles d'esbargiment, i sobre el gas, l'electricitat i el carbó de calci. L'impost del timbre només serà aplicable en el territori català quant els epígrafs que representen retribució de serveis l'execució dels quals hagi estat reservada al Govern de la República. L'impost de pagaments a l'Estat s'aplicarà en el territori Català només damunt dels pagaments que li farà el Govern de la República.

Art. 23. Els recursos que podrà utilitzar la Generalitat per a la formació dels seus pressupostos seran tots els que han tingut fins ara les Diputacions de Catalunya, els que per aquest Estatut li són atribuïts pel Govern de la República i els que resultaran de la nova ordenació que podrà fer d'uns i altres, així com dels que li produiran les noves contribucions directes que acordi crear.

Mentre el Govern de Catalunya no promulgara una llei pròpia de comptabilitat, es regirà per la llei de comptabilitat de la República.

Art. 24. L'Hisenda de la Generalitat subsistirà la Hisenda de la República en la liquidació, recaptaçió i distribució dels actuals recàrrecs damunt de les contribucions directes. També recaptaçará com a delegada de la Hisenda de la República, amb el premi que aquesta tinguí en pressupost per a cost de la recaptaçió, aquelles contribucions i arbitris generals que haurà de fer efectius en el territori de Catalunya, exceptuats els monopòlis i les duanes.

Art. 25. Els drets de l'Estat en territori català relativs a mines (inclosa llur tributació), aigües, caça i pesca; els béns d'ús públic, i els que, sense ésser d'ús comú, pertanyen privatament a l'Estat i estan destinats a algun servei públic o al foment de la riquesa nacional, passaran a ésser propietat de Catalunya, exceptuats aquells que estiguin afectats a funcions l'exercici de les quals s'hagi reservat al Govern de la República.

Art. 26. L'augment del Deute públic de l'Estat Espanyol per noves emissions el producte de les quals sigui totalment o parcialment destinat a atendre serveis reservats en aquest Estatut a la Generalitat, li serà compensat amb l'atribució d'una part del producte de la nova emissió, igual a la proporció que hi hagi entre la població total d'Espanya i la del territori català.

TITOL V

Dels conflictes de jurisdicció

Art. 27. Si es susciten qüestions de competència entre autoritats judicials i administratives de la Generalitat de Catalunya, seran resoltos pel Tribunal Suprem de la República.

Art. 28. Si, amb motiu de la promulgació d'una llei per la República o per la Generalitat, un dels dos poders enten que l'altre envaeix la seva jurisdicció, el conflicte serà resolt per un tribunal format per dos magistrats del Tribunal Suprem de la República, designats pel president d'aquest Tribunal, i dos magistrats del més alt Tribunal de Catalunya, designats pel seu President i presidit per una persona d'alta autoritat designada pel President de la República.

TITOL VI

De les garanties dels ciutadans

Art. 29. Les regles generalment reconegudes del dret de gents tindran ple vigor a Catalunya com si formessin part del seu dret. La Generalitat està obligada a adoptar les mesures necessàries per a l'execució dels tractats internacionals signats pel Govern de la República en aquelles matèries sobre les quals la Generalitat té competència legislativa o simplement executiva.

El Govern de la República té el dret de controlar l'execució dels tractats internacionals, adhuc en aquelles matèries reservades exclusivament a la Generalitat de Catalunya.

Art. 30. Ultra les garanties de dret que otorgui la Constitució general de la República, la Generalitat de Catalunya protegirà plenament la vida i la llibertat de tots els ciutadans residents en el seu territori, els quals seran iguals davant de la llei, sense distinció de naixença, llengua, sexe o religió.

La Generalitat garantirà també l'absoluta llibertat de creença i de consciència.

Art. 31. L'ensenyament primària serà obligatori i gratuït. La Generalitat facilitarà als escolars més aptes l'accés a l'ensenyament secundari i superior.

A totes les escoles primàries de Catalunya idioma castellà. La Generalitat de Catalunya serà obligatori l'ensenyament de talunya mantindrà escoles primàries de llengua castellana en tots els nuclis de població on, segons el darrer trienni, hi hagi un mínim de 40 infants de llengua castellana. En aquestes escoles s'ensenyàrà la llengua catalana.

Art. 32. En l'aplicació de les lleis obreres generals de la República, la Generalitat protegirà especialment el treball i garantirà la llibertat d'associació i sindicació per a la defensa i millorament de les condicions de treball i de la vida econòmica. Totes les convencions i mesures que tractin de restringir o dificultar aquesta llibertat són contràries a dret.

Art. 33. En les lleis socials particulars que promulgarà la Generalitat serà previst:

Primer. El dret de tots els obrers i assalariats, dependents de comerç i de la indústria, a disposar del temps necessari per a exercir llurs drets polítics i els càrrecs honorífics d'elecció popular.

Segon. La protecció a la maternitat, als infants, als vells, als malalts i als invàlids.

Art. 34. En l'organització interior de Catalunya es procurarà que les institucions d'ensenyaments professionals, de beneficència i d'assistència social, siguin establertes en les comarques catalanes més apropiades per a realitzar la funció civilitzadora que haurà de dur a terme el Govern de la Generalitat.

Art. 35. Els funcionaris i obrers de les corporacions públiques de Catalunya, sota el govern directe de la Generalitat o administrades per ella per delegació de la República, tindran lliure accés a tots els càrrecs d'elecció popular sense necessitat d'autorització.

Sempre que els càrrecs d'elecció no tinguin retribució assignada, els obrers manuals adscrits a les Corporacions públiques (no temporers ni interins) que els exerceixin continuaran percebent el mateix salari.

Art. 36. Mentre el servei militar no sigui voluntari, els catalans el prestaran, en temps de pau, en territori de Catalunya.

Art. 37. Essent facultat pròpia i exclusiva del Poder de la República la relativa al règim aranzelari, la Generalitat de Catalunya no podrà establir cap taxa duanera a l'entrada ni a la sortida de mercaderies dels seu territori.

Art. 38. Queden abolits a Catalunya tots els títols nobiliaris.

TITOL VII

De l'adaptació de serveis

Art. 39. Així que sigui aprovat aquest Estatut, es constituirà una comissió mixta d'adaptació de serveis, la meitat dels membres de la qual seran designats pel Consell de Ministres de la República, i l'altra meitat pel Govern Provisional de la Generalitat. Serà presidida pel President de la Generalitat.

Els acords de la comissió mixta, per a ésser vàlids, hauran de reunir, si més no, els vots de les dues tercieres parts dels seus membres. No essent així, l'acord prèvi serà deixat a la resolució del President de la República.

Art. 40. La comissió mixta d'adaptació de serveis determinarà:

a) Els ferrocarrils, canals i altres obres públiques actualment construïdes o en construcció, que, sortint del territori de Catalunya, han d'ésser, no obstant, considerades d'interès local, d'acord amb la lletra b) de l'article 10.

b) Les concessions actuals d'aprofitaments hidràulics del riu Ebre a Catalunya que siguin d'interès general, i les línies de transmissió d'electricitat que, passant en part per territori català, siguin d'interès general o d'interès local.

c) La regulació de les funcions que correspondran a la Generalitat en aquells serveis que aquesta ha d'executar però la legislació dels quals està reservada al Poder de la República.

d) La coordinació dels serveis exclusivament reservats a la Generalitat amb altres de similars totalment o parcialment reservats al Poder de la República.

e) L'enumeració i inventari de béns, drets i serveis que han estat fins ara propis de l'Estat i que, d'acord amb aquest Estatut, passen a la Generalitat de Catalunya i la formulació de les regles d'acord amb les quals s'haurà de realitzar la transmissió.

f) L'organització dels serveis de les finances, divisió de tributs, d'acord amb aquest Estatut i recaptaçió.

g) Les normes d'adaptació de l'actual personal de l'Estat de servei a Catalunya, quant aquelles funcions que, d'acord amb aquest Estatut, són totalment transferides a la Generalitat, a les que han d'ésser executades per aquesta, tot i estar-ne reservada la legislació al Poder de la República.

h) El traspàs dels serveis de policia i ordre interior a les noves organitzacions que estableix la Generalitat.

Art. 41. El personal a que fa referència l'apartat g) de l'article anterior, que passi al servei de la Generalitat gaudirà dels mateixos drets que té actualment reconeguts per l'Estat.

Art. 42. Mentre el Parlament de Catalunya no legislara sobre aquelles matèries en les quals li corresponen de legislar, continuaran en rigor les lleis actuals de l'Estat; però llur aplicació corresponderà a les autoritats i organismes de la Generalitat, la qual aindrà totes les facultats que les esmentades lleis assignen a les autoritats i organismes de l'Estat. Així mateix, mentre el Poder Executivo de Catalunya no dicti les disposicions reglamentàries que, d'acord amb aquest Estatut, li pertany de dictar, continuaran en vigor les emanades del Poder de la República.

Art. 43. Els drets i els bens radicats en territori de Catalunya que poguessin pertànyer al territori de la corona i que pér disposicions generals de les Corts de la República passessin al domini de l'Estat, hauran d'ésser transferits a la Generalitat.

Art. 44. Els documents existents en oficines i dependències de l'Estat que es refereixen a matèries reservades a la Generalitat, passaran també propietat d'aquesta.

Art. 45. Mentre durarà la concessió actual a la "Companyia Telefònica Na-

cional de Espanya, la Generalitat no tindrà damunt d'ella altres atribucions que les que exerceix actualment l'Estat dins del territori català.

Quan, per qualsevol causa, cessi aquesta concessió, la Generalitat es subrogarà, dins del territori català, en tots els drets i obligacions que l'Estat adquira.

En aquest cas es creerà una comissió reixa amb caràcter general.

mixta d'adaptació del servei telefònic amb la mateixa composició i funció que la prevista per l'article 47 d'aquest Estatut.

Art. 46. El trànsit de la hisenda de la República a la hisenda de la Generalitat, per a l'ingrés dels recursos i el pagament dels serveis traspassats, es farà el 31 de desembre de 1931. L'una i l'altra hisenda obriran, a primer de gener de 1932, un compte en el qual abonaran i carregarán les quantitats que hagin cobrat i que no els pertoquen i les que hauria d'haver percebut i ha cobrat l'altra. Així mateix carregarán o abonaran els pagaments fets l'un per l'altra.

Règim transitori

Art. 47. En el termini d'un mes, a comptar del dia que aquest Estatut serà promulgat amb força de llei, el President del Govern Provisional de la Generalitat de Catalunya convocarà eleccions en les quals seran nomenats, en sufragi universal directe, els diputats que constituiran el primer Parlament de Catalunya. Aquest elegirà el President de la Generalitat.

Art. 48. Quant a les leccions a que es refereix l'article anterior, el territori de Catalunya serà dividit en les circumscripcions següents: Barcelona ciutat, Barcelona circumscripció, Girona, Lleida i Tarragona.

Les circumscripcions votaran un diputat per cada 40.000 habitants, amb el minimum de 12 diputats per circumscripció.

Article 49. El procediment per a l'elecció serà el que fixarà el que fixarà el President del Govern Provisional de la Generalitat en la convocatòria.

Art. 50. El primer Parlament de la Generalitat votarà l'Estatut del règim interior de Catalunya, el qual serà promulgat com a llei del país i no contindrà cap precepte contrari a la Constitució ni a aquest Estatut.

Art. 51. El primer Parlament de Catalunya tindrà totes les atribucions que atorgui al Parlament l'Estatut que serà promulgat per a regir la vida de Catalunya. Així mateix, el President de la Generalitat que resulti elegit, tindrà les facultats que l'Estatut interior atribuirà al càrrec presidencial.

Art. 52. Aquest Estatut no podrà ésser modificat sinó pel mateix procediment que s'ha seguit per a aprovar-lo, o sigui que exigirà la votació del Parlament de Catalunya, el Plebiscit d'Ajuntaments, el referendum popular i l'aprovació del Parlament de la República.

RESUM

Titol I. Del territori i dels ciutadans de Catalunya.

Titol II. Atribucions del poder de la República i de la Generalitat de Catalunya.

Titol III. De la Generalitat de Catalunya.

Titol IV. De les finances.

Titol V. Dels conflictes de jurisdicció.

Titol VI. De les garanties dels ciutadans.

Titol VII. De l'adaptació de serveis.

Titol VIII. Règim transitori.

CRONICA RELIGIOSA

SANTOS DE HOY

Santos Enrique, Emperador; Camilo de Lelis, confesor; Félix, obispo y mártir; Jaime y Atanasio, obispos; Antíoco, médico y Florencio, mártir.

SANTOS DE MANANA

NNuestra Señora del Carmen y el Triunfo de la Santa Cruz; Santos Vitaliano y Eustasio, obispos; Atenógenes y Valentín, obispos y mártires y Fausto.

San Camilo de Lelis

San Camilo nació en Boquianico, reino de Nápoles, de padres cristianos e ilustres y falleció desde niño inclinado a la libertad: de diez y nueve años quedó huérfano y con una llaga maligna en la pierna, por lo que le negaron el hábito de San Francisco, que había hecho voto de tomar: se fué a Roma a curar, y servir al hospital de Santiago.

Salio de muchos peligros siendo soldado y sanó de una grave enfermedad así que recibió los santos sacramentos.

Conviirtiéndole un Padre capuchino y mudó de vida; hizo penitencia y tomó dos veces el hábito seráfico y ambas se le quitaron por la llaga.

Volvióselo a curar, y servir al hospital de Santiago; continuó en los devotos ejercicios y penitencia haciéndole su mayor domo, y logró ser sacerdote y fundó la congregación de ministros de los enfermos agonizantes.

Floreció en todas las virtudes; tuvo don de profecía y obró el Señor muchos milagros por su sacerdote y de edad de sesenta y cinco años dió su espíritu al Señor a 14 de julio de 1614.

CORTE DE MARIA

Hoy se hace la visita a la Asunción de Nuestra Señora, en la Catedral.

CUARENTA HORAS

Se celebran en la iglesia de las Monjas Descalzas, exponiéndose S. D. M. de las ocho a las once de la mañana y desde las cuatro y cuarto a las ocho de la tarde.

Terminan el día 18 y empiezan el 19 en la iglesia del Beaterio de Santo Domingo.

CULTOS PARA HOY

CARMEN. — A las siete y media se practicará el ejercicio del mes de Julio, dedicado a la Santísima Virgen del Carmen.

A las ocho y media, misa y se practicará nuevamente el ejercicio del mes de Julio antes dicho.

Tarde, a las dos y media, solemnes vísperas cantadas por la Rda. Comunidad; a las cinco, maitines cantados. A las seis, continúa la solemne novena, exposición de S. D. M., estación, trisagio, novena, motete, sermón y reserva, finalizando el acto cantándose la solemne Salve de Goverua y besamanos a la Virgen.

Nota. — Todos los fieles pueden ganar las gracias del jubileo, cuantas veces visiten, debidamente dispuestos, la iglesia de Carmen, desde el mediodía de hoy hasta la media noche de mañana.

SAN MIGUEL. — Misas a las seis y media, siete, siete y media y ocho. En la de las siete,

seis y media, siete, siete y media y ocho.

En la de las siete, que se celebrará en el altar de las almas, se practicará la novena de la Virgen del Carmen, «Reina del Purgatorio» hasta el día 16, festividad del Carmelo.

MM. CARMELITAS DESCALZAS. — Todos los días, durante la misa de siete, se celebrará el mes dedicado a la Virgen del Carmen. La novena a la Virgen comenzó ayer, a las siete de la tarde con trisagio cantado, novena y canto de los gozos a Nuestra Señora del Carmen.

El fruto especial de la santa Misa y de los ejercicios de cada día del mes, se aplicará a intención de los fieles que lo soliciten.

HH. CARMELITAS (Vetlla). — Tarde, a las tres, canto de Vísperas por la Comunidad. A las cinco, Maitines. A las seis y media, exposición de S. D. M., rosario trisagio cantado, novena y sermon.

COLEGIO DEL SDO. COPAZON. — A las seis de la tarde, se cantarán solemnes Completas en honor de la Santísima Virgen del Carmen.

A las seis y media, tendrá lugar el ejercicio de la novena. A las siete, el Rdo. Padre Manuel Tarré dará una interesante conferencia para señoritas y señoritas.

CULTOS PARA MAÑANA

CARMEN. — Con motivo de la fiesta de Nuestra Señora del Carmen que se celebra hoy, por la mañana a las siete y media, misa de Comunión general con acompañamiento de armonium y cantos de motete alusivos al acto.

A las diez y media, oficio solemne con asistencia de todas las asociaciones establecidas en esta iglesia. Se interpretará a toda orquesta la «Misa a honor de la Mare de Déu de Montserrat», inspirada sobre motivos del virolari, del Rdo. P. Luis de Santa Teresa, C. D. Predicará el M. I. doctor don José Vallés.

Por la tarde, a las seis y media, exposición de S. D. M., trisagio, ejercicios del mes de julio, motete, sermón por el R. P. Luis de Santa Teresa, reserva, bendición Papal y besamanos a la Virgen, cantándose al mismo tiempo «Salve Virgen Pura».

La parte musical a cargo del maestro Gols.

MM. CARMELITAS DESCALZAS. — De seis a ocho y media solemne oficio cantado por la capilla del señor Roig, y sermón por el Rdo. doctor don Juan Palau, presbítero.

Tarde, a las seis y media, trisagio, novena, sermón por el M. I. doctor don Ramón Sabaté, canónigo.

Todos los fieles pueden ganar indulgencia plenaria, cuantas veces visitaran esta iglesia desde el medio día del 15 hasta media noche del 16.

BEATERIO STO. DOMINGO. — Con motivo de la fiesta canónica de la Madre Priora, a las ocho, habrá misa de comunión general con plática preparatoria por el capellán del Colegio reverendo Dr. don Francisco Vives, cantando escogidos y apropiados motetes las colegialas.

SAN MIGUEL. — Misas a las seis y media, siete, siete y media y ocho. En la de las siete,

que se celebrará en el altar de las almas, se practicará la novena de la Virgen del Carmen, «Reina del Purgatorio» hasta el día 16, festividad del Carmelo.

HH. CARMELITAS (Vetlla). — A las seis, nueve y doce, misas rezadas. A las siete, misa de comunión general con plática preparatoria por el M. I. señor canónigo magistral doctor Jaime Sabate, y fervorines alusivos al acto. A las diez y media, oficio solemne, siendo celebrante el reverendo don José Masqué, capellán de la Casa. El coro de la Comunidad interpretará la misa «Hoc est Corpus Heum», de L. Perosi, a tres voces. Ocupará la cátedra del Espíritu Santo el R. P. Superior Federico Vila, C. M. F.

Tarde, a las tres, con igual solemnidad que el anterior, Vísperas. A las seis y media, rosario, trisagio y conclusión de la novena y Salve carmelitana.

COLEGIO DEL SDO. COPAZON (Agosto). — Misa a las seis y media. A las ocho, misa de comunión general con plática que dirá el Rdo. P. Francisco P. Llorens, S. J., superior de esta residencia. A las diez y media, misa solemne cantada por el coro del colegio.

TTarde, a las seis, se cantará el Trisagio carmelitano; seguirá el ejercicio de la novena, terminado con el canto de los gozos a la Santísima Virgen del Carmen.

Desde las doce del medio día Dde hoy y todo el día de mañana, puede ganarse en esta iglesia el jubileo del Carmen con las condiciones acostumbradas.

Noticiario religioso

CASA EJERCICIOS DE SAN IGNACIO DE SARRIA

Ejercicios espirituales para Seglares.

El sábado, día 25 del actual, a las siete de la tarde empezará (D. m.), una tanda de ejercicios en completo retiro para Seglares que acabará el viernes día 31 por la mañana.

La pensión mínima será de 35 pesetas.

Lugares de inscripción:

Organismo Diocesano: Palacio Episcopal, teléf. 22.904.

Casa de Ejercicios de San Ignacio de Sarriá, teléfono 75.803.

Casal de l'Exercitant: Lauria, 11, teléf. 19.224.

Fuera de Barcelona, en las casas Rectorales.

Ejercicios espirituales para Rdos. señores Sacerdotes

El lunes día 24 de Agosto a las diez de la mañana empezará (D. m.) una tanda de Ejercicios en completo retiro para Rdos. señores Sacerdotes que acabará el sábado día 29 de Agosto por la mañana.

CASA ROIG

Tapicería - Relleus artístics - Objectes religiosos
Marcos - Objectes per a Regals - Allegories
Quadres, etc.

EXPOSICIÓN PERMANENTE

Rambla Sant Joan, 44

TARRAGONA

está completando su organización de Clínicas y Dispensarios en Cataluña y Baleares y ha estudiado con especial interés la organización de los servicios facultativos a domicilio, teniendo resuelta la adopción del sistema de que la elección del médico tocólogo y de la comadrona sea libre para las mujeres obreras aseguradas, realizándose este servicio en forma voluntariamente concertada por los Colegios respectivos.

También es propósito de la «Caja de Pensiones» apoyar sus actuaciones de Seguro de Maternidad, en las Sociedades de Socorros Mútuos y en todas aquellas realidades de orden mutual y de asistencia médica de Cataluña y Baleares que socialmente se dediquen a la maternidad y a la infancia, con las que procurará guardar relaciones de colaboración y de reciproco apoyo.

Farmacia Diges

ANÁLISIS-ESPECÍFICOS
nacionales y extranjeros
Aguas minerales - Sueros - Vacunas -
Inyectables - Ortopedia

Major 46 - Teléfono, 442

Débiles = **Elixir Callol** que da Vida y Ju

BANCO COMERCIAL DE BARCELONA

CAPITAL: 25.000.000 de pesetas, totalmente desembolsado

Casa Central: BARCELONA, Paseo de Gracia 3 y 5

Telegramas y telefonemas: COMBANK

SUCURSALES Y AGENCIAS

Amposta, Arbós, Badalona, Berga, Figueras, Gavà, Gerona, Granollers, Igualada, Inca, Lérida, Manacor, Manresa, Montblanch, Móra de Ebro, Morell, Olot, Palma de Mallorca, Port-Bou, Puigcerdà, Ripoll, San Feliu de Guixols, Santa Coloma de Farnés, Santa Coloma de Queralt, Seo de Urgel, Tárrega, Torredembarra, Tortosa, Valls, Vendrell, Vich y Vilaseca.

TODAS LAS OPERACIONES DE BANCA Y BOLSA

CUENTAS CORRIENTES COMERCIALES

con el abono del interés al 2 1/2% a la vista.

IMPOSICIONES A RÉDITO

con abono de interés al 3 1/2% a 30 días plazo

• • • • 3 1/2% a 3 meses plazo

• • • • 4 1/2% a 6 meses plazo

• • • • 4 1/2% a 1 año plazo

SERVICIO DE LA SECCIÓN DE AHORRO

Se abonan intereses a razón de:

4 1/2% anual, en libretas a disposición, y

4 1/2% anual, en libretas a 1 año plazo

Caja acorazada con compartimientos de alquiler

Sucursal en Tarragona:

APODACA, 24 - Tels. 40 y 515

Agencia: BOLSIN

Rambla San Juan, 27 - Tels. 40 y 159

El seguro de maternidad

La «Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros», en virtud de la Delegación que tiene del Estado para el régimen legal de previsión, ha recibido el encargo oficial, por medio del Instituto Nacional de Previsión, de preparar la implantación del Seguro obligatorio de Maternidad, desde el próximo octubre, debiendo ir a cargo de la «Caja de Pensiones» la gestión de este seguro en Cataluña y Baleares.

Para cumplimiento de este cometido, la «Caja de Pensiones»,

De Enseñanza

PETICION

Ha sido dirigida una petición al alcalde interesando de dicha autoridad local como presidente nato del Patronato Escolar de Barcelona, la convocatoria de una reunión de dicho organismo en la cual se concediera audiencia a cuantos maestros de las escuelas de la capital desearan exponer sus puntos de vista relacionados con el «acoplamiento» o pase de maestros de las antiguas escuelas oficiales a los grupos escolares, importante asunto de la organización escolar barcelonesa y que afecta en gran manera a la vida profesional de distintos elementos del Magisterio primario.

ASAMBLEA EN REUS

Las cuatro asociaciones provinciales de maestros oficiales de Cataluña han acordado la celebración de una Asamblea en Reus los días 6, 7 y 8 de Septiembre, cuyo objeto primordial es la redacción de unas bases que inspiradas en el ideario de la Asamblea de Tarragona de 1919, expresen la opinión del Magisterio catalán en los puntos que sean de palpitante actualidad.

Se ruega a todas las Asociaciones de partido y también a los maestros aisladamente, para que por todo el día 25 de Julio remitan al secretario de la Comisión organizadora de la Asamblea don José Coll i Mas, de Montbrió (Tarragona), para la redacción del proyecto de dichas bases, las sugerencias, enmiendas y proyectos que deseen.

Cuestiones sociales

ESTADO DE LA HUELGA DE TELEFONOS

Madrid. — La Compañía Telefónica facilitó una nota en la que se dice que para evitar posibles actos de sabotaje se había intensificado la vigilancia en las instalaciones. Agrega que por la tarde fueron cortados en la Galería del Canal dos cables múltiples de 1.500 amperes y con motivo de esa avería, buen número de abonados entre ellos la línea del Congreso de los Diputados, había quedado sin comunicación. Brigadas de obreros trabajan activamente para reparar los daños.

La Compañía —añade— se ocupa en seleccionar el personal, pues son innumerables los ofrecimientos que ha recibido para llegar a la normalidad del funcionamiento.

EL PARO FORZOSO EN LA HISPANO DE GUADALAJARA

Guadalajara. — Continúa en el mismo estado el conflicto por el paro de los obreros de la Hispano Suiza.

La empresa ha manifestado que carece de trabajo y que no puede soportar el pago de los jornales que alcanzan a 15.000 pesetas semanales.

Los obreros esperan que el gobierno se encargue de los aparatos de aviación para conjurar la crisis del trabajo.

El alcalde ha telegrafizado al ministro de la Guerra, solicitando se acceda a la pretensión de los obreros.

ENTRESUELOS VALENCIA

Delantales confeccionados, a 0,50 ptas.

Apodaon, 11, entresuelo

EL AUTOMOVIL UNIVERSAL

AGENTES

CARBÓ & C.

Tarragona

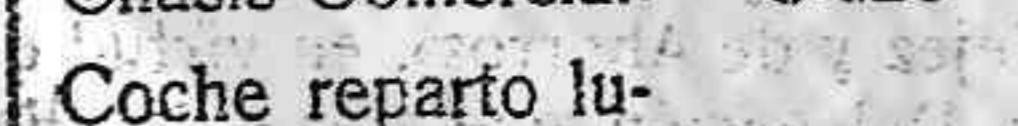

Nuevos precios:

	Pesetas
Turismo	11.135'-
Roadster	10.700'-
Cupé deportivo	11.955'-
Sedan 2 puertas	12.115'-
Sedan 4 puertas, 3 ventanas	13.105'-
Sedan de lujo	13.705'-
Cabriolet	12.625'-

Tipos Comerciales:

Camión normal	7.995'-
Camión, ruedas gemelas	8.395'-
Chasis Comercial	5.525'-
Coche reparto lujo	7.980'-

La experiencia aconseja comprar un

FORD

Sección marítima

MOVIMIENTO DEL PUERTO

ENTRADAS

Vapor italiano «Etruria», con carga general, procedente de Málaga.

Vapor inglés «Carpio», procedente de Liverpool y escalas, con carga general.

Cañonero español «Bonifaz», procedente de Cartagena y escalas.

SALIDAS

Vapor italiano «Etruria», con carga general para Niza y escalas.

Vapor inglés «Carpio», con carga general para Liverpool y escalas.

Vapor español «La Guardia», con vino para Sète y Marsella.

Quedan en puerto.

Vapor español «Rita Sister», descargando carbón.

Pailebot «José Alberto», descargando sal.

Pailebot español «Elisa La Roda Ferrer», no efectúa ninguna operación.

Pailebot «Granada», descargando sal.

Pailebot español «Verge del Remet», descargando sal.

Cañonero «Bonifaz».

Guardapesca «Marinero Sante».

Buques que tienen pedido atraque.

Vapor español «Cabo Blanco», procedente de Valencia.

Vapor español «Villamanrique», procedente de Avilés.

Vapor español «Cabo Mayor», procedente de Palamós.

Vapor italiano «Silvia Tripovich», de Marsella.

Situación de los buques de este puerto:

Vapor español «Ciutat de Tarragona», en Sète.

Vapor español «Stella», en Valencia.

Vapor español «La Guardia», navegando para Sète.

Vapor panameño «Catalunya», en Sète.

BOLSA DEL TRABAJO

(Sección de mujeres)

Hacen falta cocineras y camareras.

Se necesitan niñeras de 16 a 18 años.

Mujeres para faenas desean trabajo.

Señoritas se ofrecen para despacho.

Madre e hija desean portería. Niña de 13 años se ofrece para dependienta o recados.

Horas de oficinas: Armañá, 11, piso 2º, de seis a siete y media de la tarde.

Conferencias

telegráficas

LAS CORTES CONSTITUYENTES

Madrid, 14. — A las doce del mediodía, ante la puerta que da acceso a la tribuna pública del Congreso, había una cola de más de cien personas.

El primer individuo que formó en la cola se llama Aureliano Gómez (a) «Capilla», y se halla ante la puerta desde el domingo a las ocho de la noche. Se le han ofrecido 50 pesetas por el puesto, pero Aureliano se ha negado a cederlo por menos de veinte duros.

Los individuos que ocupan los puestos segundo y tercero, forman en la cola desde el lunes por la mañana, y también solicitan cien pesetas por sus respectivos puestos. Pero éstos ni han recibido siquiera ofrecimientos.

Sólo han vendido sus puestos los individuos que formaban en sexto y séptimo lugares, que ocuparon la cola por encargo de dos chóferes de Cuatro Caminos.

Los «colistas» han pasado la noche alegremente, cantando coplas y trasegando buena cantidad de vino.

LO QUE DICE EL PRESIDENTE

El señor Alcalá Zamora ha dicho que ha pasado la mañana proyectando la jornada.

Ha continuado diciendo que suponía que la sesión de hoy sería larga, no por la duración de los discursos, sino por las votaciones.

Hoy es para mí —ha dicho— el día más grande de mi vida; el Gobierno ha tenido la suerte de poder sortear todos los obstáculos que han intentado oponerse a la marcha de la República: ni el día 13 ni el día 14 de Abril —prosiguió— han sido para mí tan grandes como este día. Los periodistas le felicitaron, agradeciendo el señor Alcalá Zamora, con muy cariñosas frases, su felicitación.

Recibió la visita del general Castro Girona y del señor Lacerda.

CEREMONIAL DE LA APERTURA DE LA CÁMARA

El ministro de la Gobernación dio cuenta a los periodistas del ceremonial de la apertura de la Cámara constituyente.

—A las seis —dijo— se re-

unirá el Gobierno en la Presidencia, vistiendo sus miembros de chaqueta o americana, indistintamente.

A las seis y media saldremos de la Presidencia, trasladándonos en automóviles al Congreso de los en dos.

El Gobierno entrará en el palacio del Congreso por la puerta principal, siendo recibido por la comisión de diputados designada. Seguidamente el Gobierno se dirigirá a la presidencia de edad, efectuando la obligada reverencia ante la tribuna diplomática. Inmediatamente después tomará asiento en el banco azul. Abierta la sesión, el jefe del Gobierno provisional procederá a leer el discurso de apertura. Luego se procederá a la elección de la mesa. Elegida ésta, el presidente de la Cámara constituyente pronunciará su discurso.

Los periodistas preguntaron al señor Maura si se radiaría las sesiones.

—La de hoy —contestó— desde luego, pero en lo sucesivo sólo se radiará las sesiones solemnes en que se vote al presidente de la República, se lea la Constitución votada, etc.

También se le preguntó si había muchas actas protestadas, contestando que hasta ahora las que ha enviado la Junta Central del Censo han venido limpias.

Asimismo se le preguntó si se había llegado a un acuerdo sobre la duración de las sesiones, contestando que parece ser darán principio a las cinco.

EL CONFLICTO DE LA TELEFÓNICA

Esta mañana han manifestado en las oficinas de la Compañía Telefónica que el servicio se desarrolla normalmente, acudiendo el personal en número más que suficiente para prestar el servicio con normalidad, la que puede ser entorpecida únicamente por actos de sabotaje realizados por los obreros cortando los cables.

Ayer, a las cinco de la tarde, fué cortado el cable de León, que servía para comunicar con las regiones de Galicia y Asturias, quedando incomunicados con dichas provincias. Se ha procedido seguidamente a la reparación de la avería. También ha sido cortado un cable interurbano, con objeto de dejar incomunicado al Congreso, pero esta mañana ha quedado ya reparado.

EL COMITÉ DE HUELGA

El comité de huelga de teléfonos ha manifestado que, según noticias, en la mañana de hoy se habían incorporado a la huelga los obreros de la Standard y que los pocos operarios de dicha entidad que prestaban servicio lo hacían custodiados por la fuerza pública.

Ha expuesto en su local una pizarra avisando a los huelguistas que cualquier acuerdo que hagan los obreros de la U. G. T. con la Compañía será rechazado por el comité, que está dispuesto a mantener la huelga hasta conseguir el despido de los obreros esquirols y ver satisfechas todas sus justas aspiraciones.

También ha publicado una nota agradeciendo los ofrecimientos hechos por los obreros de Correos y Telégrafos para socorrer a las familias de los huelguistas necesitados, indicando el comité que los obreros que se encuentren en este caso lo pongan en su conocimiento para transmitirlo a quienes han hecho los ofrecimientos.

LOS OBREROS Y EMPLEADOS DE LA STANDARD

En la Compañía Standard han manifestado que han entrado al trabajo casi todos los obreros y empleados de la misma, desarrollándose normalmente la marcha de sus trabajos.

Un delicioso sueño

después de un día fatigoso, se consigue tomando a diario este poderoso reconstituyente

Combate sin tregua

INSOMNIO NERVIOSIDAD ANEMIA

Estar siempre fuerte y sana la persona que tome

Jarabe de

HIPOFOSFITOS SALUD

Cerca de medio siglo de éxito creciente. Aprobado por la Real Academia de Medicina.

Pedid JARABE SALUD para evitar imitaciones.

No se vende a granel.

CAJA DE AHORROS DEL Banco de Vizcaya

Capital del Banco:

Ptas. 100.000.000'

Reservas:

Ptas. 50.000.000'

190 SUCURSALES
Y AGENCIAS

INTERESES QUE ABONA